

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 12.1.2007
KOM(2007) 3 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE RADĚA EVROPSKÉMU PARLAMENTU

**ZPRÁVA ZA ROK 2005 O PROGRAMU PHARE, PŘEDVSTUPNÍCH
A PŘECHODOVÝCH NÁSTROJÍCH**

{SEK(2007) 11}

ZPRÁVA KOMISE RADĚA EVROPSKÉMU PARLAMENTU

ZPRÁVA ZA ROK 2005 O PROGRAMU PHARE, PŘEDVSTUPNÍCH A PŘECHODOVÝCH NÁSTROJÍCH

Úvod

Společně s dalšími dvěma nástroji financovanými Evropskými společenstvími, a to nástroji ISPA (nástroj předvstupních strukturálních politik) a SAPARD (zvláštní přístupový program pro zemědělství a rozvoj venkova), má program Phare pomáhat kandidátským a přístupujícím zemím v přípravě na členství v Evropské unii. V roce 2005, po přistoupení 10 nových členských států, byly tři předvstupní nástroje dále využívány Bulharskem a Rumunskem a po závěrech z červnového zasedání Evropské rady v roce 2004 byla předvstupní strategie připravena také pro Chorvatsko; následně byla pozměněna příslušná nařízení a v rozpočtu PHARE a ISPA byly vyčleněny příslušné položky rozpočtu již v roce 2005 a v rozpočtu SAPARD počínaje rokem 2006. Turecko nadále získávalo podporu v rámci vlastního nástroje předvstupní pomoci.

Cílem předvstupní pomoci v rámci programu Phare je pomoci kandidátským a přístupujícím zemím v jejich snaze posílit své veřejné správy a instituce tak, aby účinně fungovaly i v rámci Evropské unie, podporovat sbližování s právními předpisy Evropských společenství, omezit potřebu přechodných období a podpořit hospodářskou a sociální soudržnost (ESC).

Programy vycházely z pokynů Phare, které byly revidovány v roce 2004 tak, aby odpovídaly dalšímu sladování *nařízení o přeshraniční spolupráci* (CBC) s programem INTERREG, přizpůsobily se jednotnému přístupu, který se požaduje v oblasti jaderné bezpečnosti, a zdůraznily přechod na *rozšířený decentralizovaný prováděcí systém* (EDIS). Tvorba programů a provádění předvstupní pomoci v případě Turecka do značné míry odrážely postupy a obsah podpory v rámci Phare. S cílem připravit se na decentralizovaný přístup k řízení programu zavedeného v rámci strukturálních fondů Evropská komise neustále zvyšuje podporu pro Bulharsko a Rumunsko, aby umožnila další přesun odpovědnosti za řízení a provádění programů Phare na vnitrostátní orgány.

Tato zpráva obsahuje i informace o přechodovém nástroji pro nové členské státy, který byl zaveden s cílem umožnit pokračující podporu budování institucí v zájmu posílení a upevnění institucionální a správní kapacity pro provádění *acquis communautaire*. Program vychází z potřeb definovaných v souhrnné monitorovací zprávě Komise (listopad 2003).

1. SLEDOVANÝ ROK

1.1. Hlavní vývoj procesu rozšíření v roce 2005

V roce 2005 byla podepsána smlouva o přistoupení Bulharska a Rumunska a EU připravovala podmínky pro další budoucí rozšíření. Zahájila jednání o přistoupení s Tureckem a Chorvatskem, udělila Bývalé jugoslávské republice Makedonii status kandidátské země a posílila své vztahy s ostatními zeměmi západního Balkánu.

Smlouva o přistoupení Bulharska a Rumunska byla podepsána dne 25. dubna 2005 a ratifikace byla zahájena v roce 2005. V říjnu 2005 zveřejnila Komise souhrnné monitorovací zprávy o Bulharsku a Rumunsku, v nichž přípravu těchto zemí na vstup do EU v průběhu roku pozorně monitorovala..

V listopadu 2005 Komise předložila strategický dokument o rozšíření založený na třech zásadách: upevnit stávající závazky, uplatňovat spravedlivé a přísné podmínky a zlepšit komunikaci. Komise navrhla přístupovou strategii pro Turecko a Chorvatsko a nastínila kroky potřebné pro uskutečnění evropské perspektivy zemí západního Balkánu.

Dne 3. října 2005 zahájila EU přístupová jednání s Tureckem a Chorvatskem. V říjnu 2005 započalo se zástupci obou zemí důkladné prozkoumání jejich vnitrostátního práva (tzv. „screening“). Komise pokračovala v monitorování procesu přistoupení těchto dvou zemí a v listopadu 2005 předložila zprávy o jejich pokroku a revidovaná přístupová partnerství. Spolu s tím Komise provedla dohodu o stabilizaci a přidružení (SAA) s Chorvatskem, která vstoupila v platnost dne 1. února 2005, i dohodu o přidružení s Tureckem.

V listopadu 2005 Komise přijala stanovisko k žádosti Bývalé jugoslávské republiky Makedonie o členství; Evropská rada přiznala této zemi na svém prosincovém zasedání status kandidátské země na doporučení Komise. Reformy v Albánii otevřely cestu k uzavření dohody o stabilizaci a přidružení. V říjnu 2005 byla zahájena jednání o dohodě o stabilizaci a přidružení se Srbskem a Černou Horou a v listopadu 2005 s Bosnou a Hercegovinou. V listopadu 2005 byly zveřejněny zprávy o pokroku těchto tří zemí. Pokud jde o Kosovo, Komise v dubnu přijala sdělení „Evropská budoucnost pro Kosovo“ a v listopadu zveřejnila zprávu o pokroku.

Rada nedosáhla shody ohledně návrhů Komise z roku 2004 týkajících se pomoci a obchodu na podporu společenství tureckých Kypřanů. Na konci roku 2005 muselo být zrušeno 120 milionů EUR na položky závazků. Rada přijala návrh Komise na zlepšení nařízení o demarkační linii. Tyto změny usnadní překračování demarkační linie osobami a zbožím, čímž přispějí k integraci tohoto ostrova.

1.2. Hlavní závěry zasedání Evropské rady v roce 2005

Zasedání Evropské rady v Bruselu ve dnech 16.–17. června 2005:

„Evropská rada znovu potvrzuje svůj závazek plně provést soluňskou agendu, v níž se zdůrazňuje, že budoucnost zemí západního Balkánu spočívá v Evropské unii. Opakuje, že pokrok každé země směrem k evropské integraci při zohlednění vývoje *acquis* závisí na tom, jaké úsilí vynaloží na splnění kodaňských kritérií a podmínek procesu stabilizace a přidružení. V tomto procesu navíc regionální spolupráce a dobré sousedské vztahy zůstanou zásadními prvky politiky EU.

Evropská rada povzbuzuje Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, aby zvýšila své úsilí s ohledem na stanovisko, které má Komise předložit ohledně žádosti této země o přistoupení k EU. Doporučuje Srbsku a Černé Hoře, aby zvýšily své již významné úsilí, a znovu potvrzuje, že si Evropská unie přeje s nimi zahájit jednání co nejdříve, aby bylo možno uzavřít dohodu o stabilizaci a přidružení. Znovu opakuje své odhodlání stejně jednat i s Bosnou a Hercegovinou, jakmile pro to budou splněny podmínky. Evropská rada rovněž v kontextu sblížení Albánie s EU připomíná důležitost konání svobodných a demokratických voleb v této zemi v souladu s mezinárodními standardy, včetně regionů, kde žijí menšiny.

V předvečer připomínky desátého výročí masakru v Srebrenici Evropská rada zdůrazňuje, že plná a neomezená spolupráce zemí tohoto regionu s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY) zůstává základním požadavkem pro pokračování jejich pokroku směrem k EU. Rada očekává, že tato spolupráce bude pokračovat a bude posilovat, dokud všichni, kteří byli obžalováni z trestných činů a vyhýbají se mezinárodnímu soudu, nebudou předvedeni před tribunál.“

Evropská rada přijala prohlášení o Kosovu, v němž připomíná příspěvek Evropské unie k provedení rezoluce číslo 1244 Rady bezpečnosti Organizace spojených národů ohledně Kosova a žádá zúčastněné strany, aby projevíly dobrou vůli, aby mohlo být dosaženo oboustranně přijatelného řešení.

Zasedání Evropské rady v Bruselu ve dnech 15.–16. prosince 2005:

„Evropská rada vítá stanovisko Komise ohledně žádosti Bývalé jugoslávské republiky Makedonie o členství v EU. Vítá také významný pokrok, kterého Bývalá jugoslávská republika Makedonie dosáhla směrem ke splnění politických kritérií stanovených kodaňským zasedáním Evropské rady v roce 1993 a požadavků procesu stabilizace a přidružení stanovených Radou v roce 1997.

Ve světle analýzy Komise se Evropská rada rozhodla udělit Bývalé jugoslávské republice Makedonii status kandidátské země zejména s přihlédnutím k významnému pokroku, jehož tato země dosáhla dotvořením legislativního rámce týkajícího se rámcové dohody z Ochridu, a stejně tak s ohledem na výsledky provádění dohody o stabilizaci a přidružení (včetně jejich ustanovení souvisejících s obchodem) od roku 2001. Evropská rada ujasňuje, že další kroky bude zapotřebí zvážit ve světle:

Evropská rada ujasňuje, že další kroky bude zapotřebí zvážit ve světle diskuze o strategii pro rozšíření, jak je uvedeno v závěrech ze zasedání Rady dne 12. prosince 2005; plnění kodaňských politických kritérií Bývalou jugoslávskou republikou Makedonie; požadavků procesu stabilizace a přidružení a účinného provedení dohody o stabilizaci a přidružení; a ve světle nutnosti dalšího významného pokroku v reakci na další problémy a kritéria členství obsažené ve stanovisku Komise a provádění priorit evropského partnerství na základě zvláštních srovnávacích měřítek. Musí se také zvážit absorpční kapacita Unie. Evropská rada vyzývá Komisi, aby o dalším vývoji informovala v příštích zprávách o pokroku.“

2. VYTVÁŘENÍ A PROVÁDĚNÍ PROGRAMŮ: OBECNÝ PŘEHLED

2.1. Phare a předvstupní programy pro Turecko

Celková výše příslibů dosahující 1 178,96 milionu EUR se skládá z:

Vnitrostátní programy	42,9 milionu EUR
------------------------------	-----------------------------

Přeshraniční spolupráce	80 milionů EUR
--------------------------------	-----------------------

Regionální a horizontální programy (včetně TAIEX)	84,75 milionu EUR
--	------------------------------

Jaderná bezpečnost **6,31 milionu EUR**

Bulharsko – odstavení jaderné elektrárny (Kozloduj) **50 milionů EUR**

Bulharsko/Rumunsko – dodatečný příděl (povodně) **36,9 milionu EUR**

Vnitrostátní programy byly rozděleny takto:

Bulharsko	174,9 milionu EUR
Rumunsko	396,9 milionu EUR
Chorvatsko	71,5 milionu EUR
Turecko	277,7 milionu EUR

Podrobné informace o programu Phare v jednotlivých zemích a o předvstupní finanční pomoci pro Turecko lze nalézt v části I přílohy této zprávy (část věnovaná jednotlivým zemím).

2.2. Přechodový nástroj

Deset zemí, které dostávaly předvstupní finanční pomoc z programu Phare (nebo ze zvláštních předvstupních nástrojů v případě Kypru a Malty) poprvé v roce 2004 využily zvláštní přechodový nástroj pro budování institucí zaměřený tak, aby nové členské státy byly schopny posilovat a upevňovat svoji institucionální a správní kapacitu pro zavádění *acquis communautaire* a pokračovat tak v opatřeních na budování institucí zahájených v rámci programu Phare.

Přechodový nástroj byl vytvořen na základě článku 34 aktu o přistoupení jako dočasný finanční nástroj pro období po přistoupení. Program vychází z potřeb definovaných v souhrnné monitorovací zprávě Komise (listopad 2003). V článku je uveden nevyčerpávající seznam příkladů klíčových *acquis*, kde stále mohou přetrvávat slabiny, ale vylučuje oblasti, které jsou způsobilé k financování ze strukturálních fondů. S ohledem na kontinuitu s podporou budování institucí financovanou z programu Phare byla část každé roční sumy z přechodového nástroje přidělena na některé programy pro více příjemců.

Celková výše příslibu dosahující 128,1 milionu EUR se skládá z:

Vnitrostátní programy **116,6 milionu EUR**

Nadnárodní a horizontální programy **11,5 milionu EUR**

Vnitrostátní programy byly rozděleny takto:

Kypr	6,4 milionu EUR
Česká republika	11,8 milionu EUR
Estonsko	5,6 milionu EUR
Maďarsko	10,8 milionu EUR
Malta	5,9 milionu EUR
Lotyšsko	8,8 milionu EUR
Litva	9,3 milionu EUR
Polsko	42,9 milionu EUR
Slovinsko	5,1 milionu EUR
Slovensko	10 milionů EUR

2.3. Přechod na rozšířený systém decentralizovaného provádění (EDIS)

Cílem Komise je umožnit zemím přijímajícím pomoc z programu Phare spravovat finance Společenství v rámci rozšířeného systému decentralizovaného řízení (dále jen „EDIS“), aby před přistoupením získaly dostatečné zkušenosti s řízením plně decentralizovaného systému, a tím se připravily na účinné řízení strukturálních fondů po přistoupení (v prostředí sdíleného řízení).

Komise přijme agentury provádějící program Phare, které fungující v rámci EDIS (na zcela decentralizovaném základě), až poté, co prokáží, že mají příslušné zdroje, struktury a systémy, aby mohly pomoc Společenství řídit účinně a včasně.

Pokud jde o nové členské státy, byly všechny „akreditovány“ pro EDIS ke konci prvního čtvrtletí 2005, čímž umožnily, aby Komise zrušila kontrolu ex-ante u nabídkových řízení a zadávání zakázek u probíhajících programů PHARE. Komise situaci pozorně monitoruje, aby mohla řešit otázky řízení a kontroly systémů, které byly vzneseny po auditech Komise provedených v letech 2003 a 2004.

Pokud se týče Bulharska a Rumunska, pomoc Phare se ještě provádí částečně decentralizovaným způsobem, prostřednictvím systému částečně decentralizovaného provádění (dále jen „DIS“), v němž vnitrostátní orgány jako zadavatelé odpovídají za veškeré prováděcí a platební funkce, zatímco zastoupení EK zachovává požadavky systematické kontroly ex-ante u všech nabídkových řízení a zadávání zakázek. Vnitrostátní orgány v obou zemích však přiznávají svou odpovědnost za zajištění silných systémů pro řízení a kontrolu financování EU napříč státní správou a dosahují dalšího pokroku ve své přípravě na EDIS.

- V Bulharsku bude akreditace pro EDIS předložena po úspěšném provedení fáze 3 „Posouzení shody“, která byla dokončena v březnu 2006. Akreditace se plánuje na konec roku 2006, přestože se očekává až v prvním čtvrtletí roku 2007.

- V Rumunsku orgány předložily Komisi formální žádost o EDIS koncem prosince 2005 (inspekce na místě auditním útvaru GŘ pro rozšíření proběhla v druhé polovině března 2006). Akreditace se očekává ke konci roku 2006.

V Chorvatsku bude program Phare proveden v rámci systému decentralizovaného provádění (DIS). Dne 25. května 2005 Chorvatsko předložilo Komisi žádost o akreditaci svých systémů DIS pro program Phare. Následně auditní útvar GŘ pro rozšíření posoudil vnitrostátní a odvětvové programové / projektové řídicí kapacity, postupy a struktury finančních kontrol týkající se veřejných financí v Chorvatsku. Na základě tohoto posouzení se Komise v únoru 2006 rozhodla svěřit řízení programu Phare na částečně decentralizovaném základě pověřenému chorvatskému orgánu při ministerstvu financí.

Turecko přešlo na systém DIS (systém decentralizovaného provádění) v říjnu 2003 s orientačním cílem přejít na systém EDIS v roce 2007.

2.4. Koordinace předvstupní pomoci Společenství

- SAPARD¹ (zvláštní přístupový program pro zemědělství a rozvoj venkova) má za cíl pomoci kandidátským zemím řešit problémy v zemědělských odvětvích a venkovských oblastech týkající se strukturálního přizpůsobování a problémy s prováděním *acquis communautaire* týkající se společné zemědělské politiky a příslušných právních předpisů. Podrobné informace o činnostech programu SAPARD jsou uvedeny ve výroční zprávě programu SAPARD. ISPA² (nástroj předvstupních strukturálních politik) je převážně zaměřen na to, aby se kandidátské země přiblížily standardům pro infrastrukturu Společenství. ISPA rovněž financuje významnou infrastrukturu v dopravě a životním prostředí.
- Podrobné informace o činnostech programu ISPA jsou uvedeny ve výroční zprávě programu ISPA. Koordinační výbor Komise pro 3 předvstupní nástroje, který byl ustanoven na úrovni ředitelů, se v průběhu roku 2005 oficiálně nesešel, přesto se však uskutečnilo více zasedání, zejména v souvislosti s vytvořením nového nástroje předvstupní pomoci (NPP) a jeho příslušných složek³. Na zasedání řídicího výboru Phare dne 19. května 2005 byl členským státům předložen Dokument o všeobecné pomoci, ve kterém Komise informovala řídicí výbor Phare o koordinaci předvstupní pomoci v roce 2005 a o pomoci plánované pro rok 2006. Tento dokument obsahoval zejména orientační finanční částky přidělené pro jednotlivé roky a jednotlivé země ve vztahu k uvedeným třem nástrojům, informace o koordinaci s EIB a mezinárodními finančními institucemi a o pokroku a výhledech decentralizovaného řízení. Podrobnější informace o koordinaci mezi programy PHARE, ISPA a SAPARD poskytuje samostatná výroční zpráva o koordinaci předvstupní pomoci.

¹ Všeobecné informace o programu SAPARD najdete na internetové stránce generálního ředitelství pro zemědělství.

² Všeobecné informace o programu ISPA najdete na internetové stránce generálního ředitelství pro regionální politiku.

³ Jedním ze 6 navržených nástrojů pro vnější vztahy, které se mají používat v období 2007–2013, je nový nástroj předvstupní pomoci IPA. Jako nástroj na spojnici vnější pomoci a vnitřních politik se IPA snaží usnadnit vstup do Unie kandidátským zemím (Turecku, Chorvatsku a Bývalé jugoslávské republice Makedonii) a potenciálním kandidátským zemím (Albánii, Bosně a Hercegovině, Černé Hoře a Srbsku včetně Kosova podle rezoluce číslo 1244 Rady bezpečnosti OSN). IPA bude přístupový nástroj a bude plnit všechny požadavky vyplývající z procesu přistoupení, zejména pokud jde o priority, monitorování a hodnocení. IPA nahradí stávající předvstupní nástroje, a to jmenovitě: Phare, který podporuje provádění *acquis communautaire* v podobě budování institucí a souvisejících investic, investic do hospodářské a sociální soudržnosti a přeshraniční spolupráce; ISPA, který je předchůdcem Fondu soudržnosti a řeší environmentální a dopravní infrastrukturu; SAPARD, předchůdce plánů rozvoje venkova, který se zabývá *acquis* v oblasti společné zemědělské politiky a rozvoje venkova, předvstupním obdobím Turecka, se stejným rozsahem působnosti jako Phare; CARDS, který se zabývá zeměmi západního Balkánu.

3. SPOLUPRÁCE S EIB A MEZINÁRODNÍMI FINANČNÍMI INSTITUCEMI

Komise v průběhu programovacího cyklu pravidelně konzultuje s mezinárodními finančními institucemi (dále jen „MFI“) a dvoustrannými dárci, aby určila rozsah společných činností a doplňkových přístupů k řešení předvstupních priorit.

Spolupráce a spolufinancování projektů s EIB a dalšími MFI, zvláště s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj (dále jen „EBRD“), Světovou bankou a Rozvojovou bankou Rady Evropy (dále jen „CEB“; ve spolupráci s německou Kreditanstalt für Wiederaufbau, dále jen „KfW“), probíhá na základě pozměněného memoranda o porozumění mezi Evropskou komisí a zúčastněnými MFI pro nové členské státy ze dne 20. května 2003.

V souvislosti s programem Phare jsou možnosti spolufinancování investičních projektů ze strany MFI na úrovni vnitrostátních programů omezené, neboť programovací mechanismy programu Phare a mechanismy přidělování úvěrů mají poměrně odlišné časové rozvržení. S MFI se nicméně udržuje úzká spolupráce, aby se zajistilo vymezení pevného a udržitelného rámce, který umožní financování prostřednictvím úvěrů, kdekoli je to vhodnější, než financování prostřednictvím fondů, čímž se zajistí adicionalita mezi těmito dvěma modely financování.

Co se týče horizontálních programů financovaných pomocí programu Phare, bylo do roku 2005 k financování oprávněno deset zemí Phare. Nové programy zahájené po roce 2005 se týkají pouze 4 zemí: Rumunsko, Bulharsko, Chorvatsko a Turecko. Technický charakter a mnohonárodní přístup následných horizontálních finančních nástrojů vyžadoval zapojení vysoce specializovaných finančních institucí, které mají dlouhodobé zkušenosti s mezinárodními financemi a s rozvojem odvětví malých a středních podniků a obcí. Přednost dostaly finanční instituce se statusem mezinárodních veřejnoprávních subjektů, které s EU sdílejí společné hodnoty, zejména ve vztahu k rozšíření, a mají podobné cíle v oblasti veřejné politiky, spíše než finanční instituce soukromého sektoru, které vyhledávají podmínky pro komerční investice.

První program finančních nástrojů zahájila EBRD v roce 1999. CEB, která program provádí ve spolupráci s KfW, a EIB se k programům finančních nástrojů přidaly v následujících letech. Od roku 1999 zahájila Komise 23 programů finančních nástrojů.

- 14 finančních facilit pro malé a střední podniky s celkovým objemem 323 milionů EUR podpory EU a 2 039,25 milionů EUR půjček od MFI. Ke konci února 2006 bylo již 267 milionů EUR podpor EU vázáno v projektech.
- 9 finančních facilit pro obce s celkem 100 miliony EUR podpor EU a 500 miliony půjček od MFI. Ke konci února 2006 bylo již 37,5 milionů EUR v podobě pobídek EU vázáno v projektech.

Finanční facilit pro malé a střední podniky je programem pro více přijímajících zemí, jehož účelem je posílit kapacity finančních zprostředkovatelů (tj. bank, leasingových společností atd.) v přijímajících zemích (nových členských státech a kandidátských zemích), aby tyto společnosti mohly rozšířit a udržet finanční operace zaměřené na malé a střední podniky.

Mechanismus komunálního finančního nástroje je podobný mechanismu finančního nástroje pro malé a střední podniky. Úvěry a nástroje na sdílení rizik ze zdrojů MFI se kombinují

s nevratnými finančními pobídkami pro místní finanční prostředníky. Rovněž se předpokládá, že se z programu Phare bude financovat omezené množství technické pomoci obcím, aby se posílila strana poptávky na komunálním kreditním trhu.

EIB a Komise zřídily nástroj v příhraničních regionech, jak požadovalo zasedání Evropské rady v Nice a jak bylo uvedeno ve sdělení Komise o příhraničních regionech ze dne 25. července 2001. Tento projekt se zaměřuje na provádění malé komunální infrastruktury v příhraničních regionech na podporu integrace se stávajícími regiony EU. Skládá se ze 2 programů pro komunální infrastrukturu v celkové hodnotě 50 milionů EUR podpor EU a 250 milionů EUR půjček od EIB. Tento program je uskutečňován EIB jen v příhraničních regionech a v současnosti ještě není ukončen.

4. SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ

Hlavním úkolem tohoto opatření je prostřednictvím hodnocení programů posoudit finanční podporu poskytovanou přijímajícím zemím za účelem dosažení předvstupních cílů a vzít si z toho jistá ponaučení. Za druhé představuje odpovědnost z hlediska hodnoty peněz a využití předvstupních fondů. Třetím úkolem je podpořit rozvoj místních kapacit pro sledování a hodnocení v přijímajících zemích s cílem posílit jejich schopnost řídit a kontrolovat předvstupní pomoc.

4.1. Hodnocení ex ante

Během roku 2005 bylo připraveno hodnocení ex ante nástroje předvstupní pomoci (IPA). Hodnocení začne probíhat v roce 2006 a bude zdrojem vstupních údajů pro přípravu víceletých orientačních plánovacích dokumentů IPA.

4.2. Sledování a průběžné hodnocení

V roce 2005 bylo výsledkem průběžného hodnocení v Rumunsku, Bulharsku a Turecku provedeného hodnotící jednotkou GR pro rozšíření 34 hodnotících zpráv o jednotlivých zemích, odvětvích a tématech, včetně ad hoc zpráv, týkajících se opatření programu Phare a jiných předvstupních finančních nástrojů. Byly rovněž podniknuty kroky k zahájení programu pro průběžné hodnocení v Chorvatsku. Zprávy z průběžných hodnocení finanční pomoci v roce 2005 ukázaly, že výsledky Bulharska, Rumunska a Turecka v oblasti předvstupní pomoci byly poněkud smíšené. Velký počet programů byl vyhodnocen jako stěží uspokojivý.

Výsledky a dopady na několik oblastí byly smíšené. Výjimkou, která stojí za pozornost, je oblast spravedlnosti a vnitra, kde byly okamžité výsledky většiny pomoci významné, nicméně jejich dopad na společnost jako celek je méně zjevný. Dalšími oblastmi s pozitivními výsledky byl vnitřní trh a zemědělství. Naopak celkové výsledky a vliv na připravenost přijímajících zemí na správu strukturálních fondů byly omezené.

Hlavní zjištění hodnocení pomoci Phare romským menšinám jsou ta, že se Phare podařilo podpořit projekty integrace Romů, což přispělo k otevření občanského dialogu a přineslo to některé prvotní výsledky, zvláště při budování institucí. Twinningová partnerství nadále slouží jako základní nástroj předvstupního procesu.

4.3. Hodnocení ex post

V roce 2005 začalo externí hodnocení ex post programů Phare, které zahrnují vnitrostátní a přeshraniční programy a programy více příjemců. Plánuje se, že hodnocení bude dokončeno do konce roku 2006.

5. DALŠÍ ČINNOSTI

Útvary Komise uskutečnily řadu dalších činností, jejichž účelem bylo zlepšení kvality programů na rok 2005 a zároveň podpora rozvoje místních monitorovacích a hodnotících kapacit. Konkrétní činnosti jsou popsány v části II.3 přílohy.